

Segelflygning

Du tar på dig fallskärmen, sätter dig i det lilla förarutrymmet och spänner fast dig. Du går igenom checklistan för den sista säkerhetskontrollen före start. En medhjälpare håller upp ena vingen, medan en annan kopplar fast bogserlinan i nosen av ditt flygplan. Så ger du klartecken till vingmannen, som signalerar till ytterligare en medhjälpare som i sin tur signalerar till bogserföraren att allt är klart för start.

Din medhjälpare håller vingen i väntan på start.

Snart bär det av.

Motorflygplanet rullar sakta framåt för att sträcka linan, och du hör i radion: "Linköpings segel, Caesar Martin startar med släp bana 19". När linan är sträckt, drar bogserföraren på full gas och ni rullar iväg.

Ganska snart har du fått upp tillräcklig fart för att du ska kunna lyfta dig till en meter ovanför banan, och där ligger du och svävar i väntan på att bogserflygplanet också ska lyfta. Flygplanet dras nämligen inte uppåt av motorplanet; bara framåt så att farten hålls uppe. Det är farten framåt som ger vingarna lyftkraft, och på så vis kan du stiga uppåt under bogseringen.

Nu är det bara att följa efter bogserplanet.

På 600 meters höjd drar du i det gula handtaget så att bogserlinan kopplas ur, och du svänger undan åt vänster för att komma bort från motorflygplanet. Nu glider du enbart på dina egna vingar! Bogserplanet brummande försvinner nedåt och det enda som sedan hörs är bruset från ventilationsöppningarna.

Äntligen fri från bogserplanet.

Tack vare den vackra, strömlinjeformade flygplanskroppen kan du hålla flygfarten uppe och ändå bara sjunka ungefär en halv meter i sekunden. De bästa flygplanen kan glida 65 meter framåt på varje meter i höjd i stilla luft. Det betyder att man lätt kan glida från Linköping till Norrköping från 1000 meters höjd – utan motor!

Lite längre fram ser du ett ulligt Cumulusmoln med platt undersida torna upp sig – ett tydligt tecken på uppvindar. Denna typ av uppvind, som kallas termik, kommer sig av att marken blir upphettad av solen och värmer upp luften närmast den. Varm luft vill stiga uppåt, men inte gärna blanda sig med den kallare luften ovanför, så när varmluften börjar röra sig uppåt så sker det i stora bubblor. Segelflygare kallar dem termikblåsor, eller bara "blåsor". Cumulusmolnen bildas när blåsan har nått så högt, att fukten i luften faller ut i små vattendroppar på grund av den lägre temperaturen och det lägre lufttrycket. Stiget ökar inne i molnet men vi flyger normalt inte i moln ändå eftersom man inte ser ut genom molndimman.

Du flyger in under molnet och svänger omkring lite för att hitta blåsan. Plötsligt rister det till i flygplanet och du känner ett tryck i sitsen, och i detsamma börjar variometern – mätaren för hastighet i höjdded – peka uppåt. Nu gäller det att använda kunskap och erfarenhet för att utnyttja blåsan till att komma uppåt! Du lägger dig i ett vänstervarv och cirklar inne i blåsan, som bär dig högre och högre upp mot molnets bas. Ibland kommer stighastigheten upp i fem meter i sekunden. Till slut lämnar du

Uppre vid molnbasen till slut.

blåsan för att inte dras in i molnet.

Nu är du på över 2000 meters höjd, och utsikten är fantastisk. Du ser ut över hela Östergötland, Vättern i väster och bort till havet i öster. Linköping ligger långt under dig och ser pinsamt litet ut. Det blir lite kallt om tårna eftersom det bara är några grader över noll här uppe. Vad du gör nu beror lite på vad du har tillstånd för.

Vi gör ett försök att gå på sträcka.

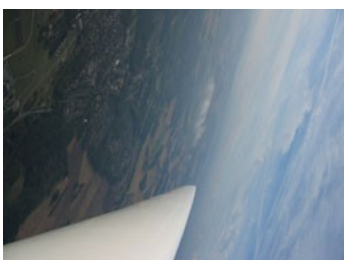
Sträckflygning

Om du har sträcktillstånd går du över startlinjen för att flyga en "sträcka". Det innebär att du ger dig ut på en förutbestämd bana om kanske 30 mil och försöker flyga den på så kort tid som möjligt. Under en stor del av sträckan kommer du att ligga utanför glidavstånd från flygfältet, så om uppvindarna tar slut måste du landa på en åker. Detta är varken särskilt dramatiskt

eller farligt, men en aning pinsamt eftersom dina flygvänner måste komma ut med flygplansvagnen och hämta dig och ditt flygplan!

Man kan ju inte lyckas alla gånger. Bara att vänta på hämtning.

Kanske göra någon looping.

Konstflygning

Om du har avancettillstånd sätter du i stället igång och gör loopingar, rollar och andra hisnande manövrar. Segelflygplan är utmärkta att göra konster med, och vissa flygplan går även fint att framföra upp och ned.

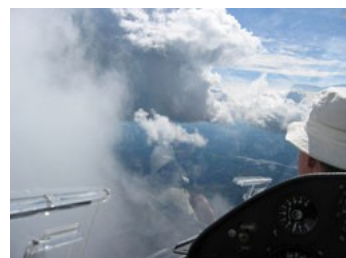
Eller varför inte några hjulningar.

Vi fortsätter in i molnet...

Instrumentflygning

Om du har molntillstånd så hade du aldrig lämnat termikblåsan när du kom nära molnet – du hade helt enkelt följt med upp i det! Inne i molnet är det hög stighastighet och det bär uppåt med full fart, innan du slutligen kommer ut på toppen.

...och kommer ut på toppen.

Eller så nöjer du dig till fullo med att flyga omkring, leka med naturens krafter eller bara titta på utsikten – fri som en fågel!